Hz. HUD

Hz. Hud'un Kavmi Ve Nesebi

- Hz. Hûd, Âd kavminin peygamberidir. Nesep bilginleri, nesilleri ortadan kalkmış olan Arab-ı Bâide'nin ilk temsilcisi olarak Arabistan'da yaşamış ilk kavim olan bu Âd kavmine mensup olduğunu zikrederler. Hakkında pek çok efsâne olan ve eski Arap şiirinde ismi sık geçen bu topluluk, güç ve saltanatlarıyla meşhurdur. Hikâyeleri dillere destan olmuştur.
- Hz. Hûd'un nesebi, Hz. Nuh'un oğlu Sâm'a ulaşmakta ve bâzı kaynaklarda şu şekilde geçmektedir: Hûd b. Abdullah b. Rebah b. Câvib (Halûd veya Cârud) b. Âd b. Avs b. İrem b. Sâm b. Nuh.[1]

[1] Taberi, Tarih, I, 110.

- Hz. Hûd, Hz. Nuh'dan sonraki ilk peygamber olduğundan, Hûd kıssasıyla ilgili âyetler, genellikle Nuh kıssasının anlatıldığı âyetlerin peşinden gelmektedir. Her iki kıssanın anlatıldığı Â'raf, Hûd, Mü'minûn ve Şuarâ sûrelerinde durum böyledir. Bu iki toplumun halef selef olduğuna şöyle işaret edilmektedir:

- **ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ {31} فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ**

- ***Sonra onların (Nuh kavminin) ardından başka bir nesil (Âd kavmini) getirdik. Bunun üzerine, onların arasından kendilerine, 'Allah'a kulluk edin; çünkü sizin O'ndan başka tanrınız yoktur. Hâlâ Allah'tan korkmaz mısınız?' mesajını ileten bir Rasul gönderdik.***[2]

---

[2] Müminun, 23/31-32.

Âd Kavmi'nin Yaşadığı Yer:

- Âd kavmi, Arabistan yarımadasının güneyinde Umman ile Hadramevt arasında kalan Ahkâf çölü etrafında yerleşmişti. Kur'ân-ı Kerim'de onların yurdu hakkında şöyle denilmektedir:
- ***"(Ey Muhammed!) Âd kavminin kardeşini (Hud'u) hatırla. Hani o, Ahkâf denilen yerde yaşayan kavmini uyarmıştı..."***[3]

---

[3] Ahkâf, 46/21

Hud Kıssasının Zikrediliş Sebebi:

- Kur'ân-ı Kerim'de ismi yedi defa geçen Hûd peygamberin kıssası, Kureyş liderlerinin servetleri ve dünyevî iktidarları dolayısıyla gururlanmaları üzerine nazil olan âyetlerde anlatılmış, bu kavim müşriklerinin başlarına gelen felâket hatırlatılarak Mekkelilerin onlardan ibret almaları istenmiştir. Çünkü bu kavim Arabistan'da yaşamış en güçlü kavim olarak biliniyordu, buna rağmen ilâhî cezadan kurtulamamıştı.

- وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

- ***(Ey Mekke halkı) andolsun ki, size vermediğimiz kudret ve serveti onlara (Âd kavmine) vermiştik. Onlara kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik. Fakat kulakları, gözleri ve kalpleri, kendilerine bir fayda sağlamadı. Zîrâ onlar, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlardı. Alay edip durdukları şey, kendilerini kuşatıverdi.***[4]

---

[4] Ahkâf sûresi, 46/26.

- فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
- ***Ad kavmine gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve 'Bizden daha kuvvetli kim var?' dediler. Onlar kendilerini yaratan Allah'ın, kendilerinden daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar, bizim âyetlerimizi inkâr ediyorlardı.***[5]

---

[5] Fussilet, 41/15.

Hz. Hud’un Peygamber Olarak Görevlendirilmesi Ve Tebliğ Mücadelesi:

- Tarihçiler, Nuh kavmi gibi putperest bir toplum olan Âd kavminin, Darrâ, Damur ve Heba isimlerini taşıyan üç puta taptığını bildirmişlerdir. İbn Kesir, Nuh tufanından sonra, putlara tapan ilk toplumun, bu kavim olduğunu söyler. Âd kavmi putperestleri, Kur'ân'da bildirildiğine göre ölümden sonraki hayatı da inkâr ediyor ve şöyle diyorlardı:

- أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ

- ***Bu adam size, öldüğünüz, toprak ve kemik yığını haline geldiğinizde, mutlak surette sizin tekrar meydana çıkarılacağınızı mı vadediyor?***

- هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ
- ***Bu size vadedilen ne kadar uzaktır!***
- إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ
- ***Hayat, şu dünya hayatımızdan ibarettir. (Kimimiz) ölürüz kimimiz yaşarız; bir daha diriltilecek de değiliz.***
- إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ
- ***Bu adam, sâdece Allah adına yalan uyduran bir kimsedir; biz ona asla inanmıyoruz.***

- **قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ**
- ***O peygamber, 'Rabbim! Beni yalanlamalarına karşılık bana yardımcı ol' dedi.***
- **قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ**
- ***Allah, şöyle buyurdu: Pek yakında, onlar pişman olacaklar.***[6]

---

[6] Mü'minûn, 23/35-40.

Kendi İçlerinden Birinin Peygamber Olarak Gönderilmesi:

- Allah Teâlâ, Âd kavmini kurtuluşa çağırması için, içlerinden birini yani Hz. Hûd'u peygamber olarak görevlendirdi. Çünkü bir kavmi en iyi tanıyan, onlara en fazla şefkat ve merhamet duyan bir insan, ancak kendilerinden biri olurdu. Bu yakınlığın önemi dolayısıyla Cenab-ı Hak, Hz. Lût gibi bir kaçı hariç, her kavme, peygamber olarak, bir yabancıyı değil içlerinden birini göndermiştir.
- Peygamberlik görevine getirilen Hz. Hûd, Allah Teâlâ'nın mesajını kavmine ulaştırmaya çalıştı. Diğer peygamberler gibi o da, kavmini, Allah'a şirk koşmayı ve putlara tapmayı terk ederek, sâdece Allah'a tapmaya ve hiç bir şeyi O'na ortak koşmamaya çağırdı. Allah'tan başka ilâh olmadığını söyleyerek, O'na inanmayıp putlara tapmaya devam ettikleri takdirde, dünya ve âhirette şiddetli bir azaba çarptırılacaklarını haber vererek onları uyardı:

- **وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلاَ تَتَّقُونَ**
- ***Âd kavmine de, kardeşleri Hûd'u gönderdik. O, şöyle dedi: Ey kavmimi Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka hiç bir ilâhınız yoktur. Hâlâ sakınmayacak mısınız?***[7]

******

- **وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ**
- ***"(Ey Muhammed!) Âd'ın kardeşleri Hûd'u hatırla ki, ondan evvel de, sonra da bir çok peygamber gelip geçmişti. Hani o, Ahkâfta yaşayan***

---

[7] A'râf, 7/65.

kavmini; «Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. Gerçekten ben, üzerinize inecek büyük bir günün azabından korkuyorum.» diye tehdit edip uyarmıştı.[8]

******

- ***Âd kavmine de kardeşleri Hûd'u peygamber olarak gönderdik. Onlara şöyle dedi: Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka ilâhınız yoktur. Sizin O'na ortak koşmanız ancak bir yalan ve iftiradır. Ey kavmim! Ben, görevime karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, beni yaratandan başkasına ait değildir. Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz? Ey kavmim! Rabbinizden bağış dileyin; sonra da O'na tevbe edin ki, üzerinize gökten bol bol rahmet göndersin ve kuvvetinize kuvvet katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.***[9]

---

[8] Ahkâf, 46/21.
[9] Hûd, 11/50-52.

Kavminin Hz. Hud'u Yalanlaması:

- Ne var ki, Hz. Hûd'un bu öğütleri de Âd kavminin doğru yolu bulmalarına yetmedi. Diğer müşrik toplumlar gibi, Âd kavmi müşrikleri de, peygamberlerini yalanladı. Kavmin ileri gelenleri, onu hakir görüp küçümsediler, davasını alaya aldılar, onu akılsızlık, sapıklık ve yalancılıkla suçlama yoluna gittiler.
- قَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وِإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ {66} قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ {67}أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَاْ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ

- ***Kavminin önde gelen kâfirleri ona, 'Gerçekten biz, seni bir akıl noksanlığı içinde görüyoruz ve seni hakikaten yalancılardan sanıyoruz.' dediler. Hûd ise onlara şöyle cevap verdi: Ey kavmim! Bende beyinsizlik, akıl noksanlığı yok; ancak ben, âlemlerin Rabbi tarafından gönderilen bir peygamberim. Size, Rabbimin mesajını iletiyorum ve ben sizin için güvenilir bir nasihatçıyım.***[10]

[10] A'râf, 7/66-68.

Müşriklere Karşılık Vermede Metodu:

- Kendisini akıl noksanlığıyla itham eden müşriklere karşı yumuşak bir üslup kullanarak üstün bir ahlâk örneği gösterdi. Onun bu edebine işaret eden Zemahşerî şöyle demiştir:
- “Peygamberlerin kendilerine beyinsiz ve sapık diyen müşriklere karşı verdikleri cevapta güzel bir edep ve yüce bir ahlâk örneği vardır. İnsanlara, beyinsizlere karşı nasıl hitap edileceğini ve onların hatalarının nasıl hoşgörü ile karşılanacağını öğretir. Peygamberler, beyinsizlerin ağır ve hakaret dolu sözlerine aynı şekilde karşılık vermezler. Aksine, onlara ağır başlı ve yumuşak bir şekilde cevap verirler.”[11]

[11] Keşşaf, II, 87.

Bir İnsanın Peygamber Olmasını Yadırgamaları:

- إِذْ جَاءتْهُمُ الرُّسُلُ مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

- ***Peygamberler onlara, önlerinden ve arkalarından gelerek, 'Allah'tan başkasına kulluk etmeyin.' dedikleri zaman, 'Rabbimiz dileseydi, elbette melekler indirirdi. Onun için biz, sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz.' demişlerdi.***[12]

---

[12] Fussilet, 41/14.

Hz. Hud’a İlk Karşı Çıkanlar:

- Hz. Hûd’un karşısına dikilenlerin başında da, toplumun zengin ve müreffeh kesimi geliyordu. Mevcut durumun değişmesini dünyevî imkânlarının büyük kısmını kaybetmek olarak gören ileri gelenler, inanmamakla kalmıyor, diğer insanları da Hz. Hûd'dan uzaklaştırmanın yollarına başvuruyorlardı:
- وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ {} وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ

- ***"Onun kavminden, kâfir olup âhirete ulaşmayı inkâr eden ve dünya hayatında kendilerine refah verdiğimiz varlıklı kişiler, 'Bu şahıs, sâdece sizin gibi bir insandır; sizin yediğinizden yer, sizin içtiğinizden içer; gerçekten kendiniz gibi bir beşere itaat ederseniz, herhalde ziyana uğrarsınız.' dediler.***[13]

******

- Her defasında peygamberlere karşı çıkan ve sonuna kadar direnen bu sınıf, âyette sayıldığı gibi, üç ortak özelliğe sahiptir:
- a. Kavimlerinin liderleri olmak,
- b. Zengin olmak,
- c. Ahireti inkâr etmek,

---

[13] Müminun, 23/33-34.

- Peygamberlerin karşısına dikilen bu insanlar, kendilerine zenginlik ve liderlik kazandıran hayat tarzlarının yanlış olabileceğini değil kabul etmek, böyle bir şeyi düşünmek dahi istememişlerdir.
- Hele ölümden sonra bir hayatın varlığından ve dünyada yapılanlar dolayısıyla hesaba çekilmekten bahseden peygamberlere asla tahammül edememişlerdir.
- Toplumdaki sıradan insanlar, genellikle toplumun önderi durumunda olan zengin ve varlıklı tabaka mensuplarına uyarlar. Dolayısıyla, toplumun ıslahı ve düzelmesi veya haktan uzaklaşıp çökmesi büyük ölçüde onlara bağlıdır. Bu sınıf, isyan, fesat zulüm ve kötülüklere dalacak olursa, halk da onlara uyar ve toplum felâkete sürüklenir. Tarihte toplumların Allah'ın azabına çarptırılmaları, daha ziyâde bu üst sınıfın azgınlığı sebebiyle olmuştur.
- Nitekim bu değişmez hüküm Kur’an’da şöyle dile getirilmektedir:

- وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا {16} وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

- ***Bir toplumu helak etmeyi istediğimiz zaman, o toplumun lüks ve refaha dalmış seçkinlerine son uyanlarımızı yaparız ve eğer onlar buna rağmen günahkârca yaşamaya devam ederlerse, azap hükmü artık o toplum için kaçınılmaz olur ve biz de onu darmadağın ederiz. Nuh'tan bu yana, biz, böyle nice toplumları yok ettik! Çünkü kullarının günahlarını bütünüyle görüp haberdar olmakta Rabbin gibisi yoktur.***[14]

---

[14] İsra, 17/16.

<u>Âd Kavmine Verilen Nimetler:</u>

- أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَاذكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً فَاذْكُرُوا آلَاءِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

- ***Sizi uyarmak için, içinizden bir adam vasıtasıyla Rabbinizden size bir haber gelmesini yadırgıyor musunuz? Düşünün ki, O, Nuh kavminden sonra onların yerine sizi hükümran yaptı ve yaradılışta sizi onlardan üstün kıldı. O halde, Allah'ın nimetlerini hatırlayın ki, kurtuluşa eresiniz.***[15]

[15] A'râf, 7/69.

- وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُون

- ***(Ey Mekke halkı) andolsun ki, size vermediğimiz kudret ve serveti onlara (Âd kavmine) vermiştik. Onlara kulaklar, gözler ve kalbler bahsetmiştik. Fakat kulakları, gözleri ve kalbleri, kendilerine bir fayda sağlamadı. Zîrâ onlar, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlardı. Alay edip durdukları şey, kendilerini kuşatıverdi.***[16]

[16] Ahkâf, 46/26.

- Âd kavmi mensupları, sanki yeryüzünde ebedî kalacaklarmış gibi yüksek ve oldukça ihtişamlı binalar, köşkler yaptırıyor ve bunlarla gururlanıyorlardı. Hak ve adaletten uzaklaşmış yöneticiler, halka zulmediyor ve bu zorbalığı hüner sayıyordu. Hz. Hûd ise, onları bu kötülüklerden sakındırıyor, kendisine inanmaya ve Allah'tan korkmaya çağırıyordu. Kur'ân-ı Kerim, onun bu uyarılarını şöyle aktarmıştır:

- **كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ {123} إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ {124} إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ {125} فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ {126}**

- ***Şuara, 123. Âd (kavmi) de peygamberleri yalancılıkla suçladı. 124. Kardeşleri Hûd onlara şöyle demişti: (Allah'a karşı gelmekten) sakınmaz mısınız? 125. Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. 126. Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.***

- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ {127} أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ {128} وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ {129}وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ {130} فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ {131}

- ***127. Buna karşı sizden hiçbir ücret istemiyorum. Benim ecrimi verecek olan, ancak âlemlerin Rabbidir. 128. Siz her yüksek yere bir alâmet dikerek eğleniyor musunuz? 129. Temelli kalacağınızı umarak sağlam yapılar mı ediniyorsunuz? 130. Yakaladığınız zaman, zorbalar gibi mi yakalıyorsunuz? 131. Artık Allah'tan korkun ve bana itaat edin.***

- **وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ {132} أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ {133}وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ {134} إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ{135} قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ {136}**

- ***132. Bildiğiniz şeyleri size bol bol veren, Allah'tan korkun. 133. ''O size verdi: davarlar, oğullar". 134. "Bahçeler çeşmeler." (Allah'a karşı gelmek) den sakının. 135. Doğrusu sizin hakkınızda muazzam bir günün azabından endişe ediyorum. 136. (Onlar) şöyle dediler: Sen öğüt versen de, vermesen de bizce birdir.***

- إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ {137} وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ {138} فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ {139} وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ {140}

- ***137. Bu, öncekilerin geleneğinden başka bir şey değildir. 138. Biz azaba uğratılacak da değiliz. 139. Böylece onu yalancılıkla suçladılar; biz de kendilerini helâk ettik. Doğrusu bunda büyük bir ibret vardır; ama çokları iman etmezler. 140. Şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip ve engin merhamet sahibidir.***[17]

[17] Şuarâ, 26/123-140

- Râzî, Allah'ın Hz. Hûd’un kavmini üç özelliğiyle tanıttığını belirtir:
- a) Gösteriş ve debdebe için yüksek binalar yapmak;
- b) Sağlam köşk ve kaleler inşâ etmek;
- c) Zorbalık yapmak,
- Birincisi: İsraf ve üstünlük tutkusunu; ikincisinin ebedî yaşama arzusunu ve üçüncüsünün de sâdece kendilerinin üstünlüğünü istemek maksadını ifade ettiğini söyler. Bu üç özellik sebebiyle, onları bütünüyle dünya sevgisinin sarmış olduğunu, bu sevgi içinde boğularak kulluk sınırını aşıp ilâhlık iddia etmeye başladıklarına işaret eder ve sözlerini, her günahın başının dünya sevgisi olduğunu zikrederek bitirir

Hz. Hûd’un Yalancılık Ve Bölücülükler Suçlanması:

- Putlara bağlılıkta ve onlara tapmakta ısrar eden Âd kavmi ileri gelenleri, Hz. Hûd’un bu uyarılarına ve kendilerinin başlarına gelebilecek korkunç bir azap ile ikazlarına aldırmadılar.
- Hz. Hûd ile kavminin ileri gelenleri arasında yapılan bir tartışma, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle anlatılmıştır:
- ***Hud, 53. Dediler ki: Ey Hûd! Sen bize açık bir mucize getirmedin, biz de senin sözünle tanrılarımızı bırakacak değiliz ve biz sana iman edecek de değiliz.***
- ***54. Biz "Tanrılarımızdan biri seni fena çarpmış!" demekten başka bir söz söylemeyiz! (Hûd) dedi ki: "Ben Allah'ı şahit tutuyorum; siz de şahit olun ki ben sizin ortak koştuklarınızdan uzağım.«***

- ***55. "O'ndan başka (taptıklarınızın hepsinden uzağım). Haydi hepiniz bana tuzak kurun; sonra da bana mühlet vermeyin!"***
- ***56. "Ben, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Çünkü yürüyen hiçbir varlık yoktur ki, O, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru yoldadır."***
- ***57. "Eğer yüz çevirirseniz şüphesiz ki benimle size gönderileni size bildirdim. Rabbim (dilerse) sizden başka bir kavmi yerinize getirir de O'na hiçbir zarar veremezsiniz. Çünkü benim Rabbim her şeyi gözetendir."***
- ***58. Emrimiz gelince, Hûd'u ve onunla beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık, onları ağır bir azaptan kurtuluşa erdirdik.***[18]

---

[18] Hûd süresi, 11/53-57.

Atalarının Dinine Uyacaklarını Söylemeleri:

- Müşriklerin geleneksel tavrını takınan Âd kavmi ileri gelenleri, dinlerinin doğruluğu hususunda, çok meşhur, gerekçeye sığındılar. Yani benzeri durumlarda devamlı gördüğümüz gibi onlar, atalarının da aynı dinde olduklarını ileri sürerek, Hz. Hûd'u, atalarının dinini değiştirmeye çalışmak ve bölücülük yapmakla itham ettiler.

- قَالُواْ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

- ***"Dediler ki: Sen bize tek Allah'a kulluk etmemiz ve atalarımızın tapmakta olduğu putları bırakmamız için mi geldin? Eğer doğrulardan işen, bizi tehdit ettiğin azabı getir!***

- قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَآؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ

- ***Hûd dedi ki: Üzerinize Rabbinizden bir azap ve bir gazap hak olmuştur. Haklarında Allah'ın hiç bir delil indirmediği, sâdece siz ve atalarınızın uydurup isimlendirdiğiniz tanrılar hususunda benimle tartışıyor musunuz? Bekleyin öyleyse, şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.***[19]

---

[19] A'raf, 7/70-71.

Tevbeye Davet, Son İkazlar Ve Hûd Kavminin Helaki

- Rivayete göre, Hz. Hûd'u yalanlayıp davetini reddetmelerinden sonraki yıllarda Âd toplumunun yurdunda şiddetli bir kuraklık başlamış, uzun süre hiç yağmur yağmamıştı. Aslında bu kuraklık, tehdit edildikleri ilâhî azabın yaklaştığına dair bir ihtardı. Ne var ki, müşriklerde bu ihtarı anlayamadılar. Hz. Hûd, bu günlerde de davetini bıkıp usanmadan sürdürüyor, onları yaklaşan azaptan kurtarabilmek için, bu uyandan ibret almaya çağırıyordu.
- Kendisine iman edip önceden yaptıkları kötülükler dolayısıyla tevbe ettikleri ve Allah'tan bağışlanma diledikleri takdirde bol yağmurlara kavuşacaklarını söylüyordu:

- وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلاَ تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ

- ***Ey kavmim! Rabbinizden bağış dileyin; sonra da O'na tevbe edin ki, üzerinize göğü bol bol göndersin ve kuvvetinize kuvvet katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.***[20]

- Tefsircilerin anlattığına göre, uzun süre yağış olmamış, Âd kavmi şiddetli bir kuraklığa mâruz kalmıştı. Bir gün onlar, ufukta vadilerine doğru bir bulutun gelmekte olduğunu görünce, onun yağmur bulutu olduğunu zannederek çok sevindiler. Bunun üzerine Hz. Hûd, bulutun sandıkları gibi bir yağmur bulutu olmayıp, hemen gelmesini

---

[20] Hûd, 11/52.

bekledikleri azap olduğunu söyledi. Helak edici ve korkunç elem verici bir rüzgâr olduğunu, Cenab-ı Hakk‘ın izniyle, uğradığı her canlıyı ve malları helak edeceğini bildirdi.

- Ne var ki onlar, son andaki bu uyarılardan da ders almadılar ve nihayet onları helak eden korkunç azap başladı. İbn Abbas'tan nakledilen bir rivayete göre, ilk defa Ad kavmine gönderilen bu rüzgâr, insanları ve hayvanları saman gibi savurarak onları yerden yere vuruyordu. Kâfirler bundan kurtulmak için evlerine kaçıp kapılarını kapattılar. Ancak, rüzgâr kapıları kırıp evlere gizlenenleri de helak etti. Yedi gece sekiz gündüz üzerlerine kum seli akıtan rüzgâr, geride ıssız evlerinden ve boş yurtlarından başka bir şey bırakmadı. Bugün ise, onlardan ibret olarak kalan bu yurt harabeleri de kaybolmuş, yaşadıkları Ahkâf bölgesi büyük ölçüde çöle dönüşmüştür.

- **فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ {24} تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ {25}**

- ***"Nihayet o azabı, vadilerine doğru gelen bir bulut şeklinde görünce, 'Bu bize yağmur yağdıracak bir buluttur.' dediler. Hayır! O, sizin acele gelmesini istediğiniz şeydir. İçinde elem verici azap bulunan bir rüzgârdır! O rüzgâr, Rabbinin emriyle her şeyi yıkar, mahveder. Bunun hemen ardından onların bom-boş evlerinden başka bir şey görülmez oldu. İşte biz, suç işleyen toplumu böyle cezalandırırız.[21]***

---

[21] Ahkâf sûresi, 46/24-25.

- Hz. Aişe validemizden nakledildiğine göre, Rasulullah, herhangi bir bulut gördüğü veya rüzgârla karşılaştığı zaman, yüzünde bir hoşnutsuzluk belirirdi. Bir defasında Hz. Aişe, kendisine şöyle dedi:
- يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوُا الْغَيْمَ فَرِحُوا رَجَاءَ أَنْ يَكُونَ فِيهِ الْمَطَرُ، وَأَرَاكَ إِذَا رَأَيْتَهُ عُرِفَ فِي وَجْهِكَ الْكَرَاهِيَةُ، فَقَالَ:
- "Ya Rasûlallah! İnsanlar bulut gördüklerinde, yağmur yağacak ümidiyle sevinirler. Siz bir bulut gördüğünüzde ise, yüzünüzde bir hoşnutsuzluk belirdiğini müşahede ediyorum." Rasulullah, şöyle buyurdu:
- يَا عَائِشَةُ مَا يُؤْمِنِّي أَنْ يَكُونَ فِيهِ عَذَابٌ؟ عُذِّبَ قَوْمٌ بِالرِّيحِ، وَقَدْ رَأَى قَوْمٌ الْعَذَابَ، فَقَالُوا: هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا

- *"Ey Aişe! O bulutta bir azap olup olmayacağından emin değilim. Belki de onda, bir kavmin rüzgârla cezalandırıldığı azap vardır. Nitekim bir kavim, kendileri için azap olacak bulutu görmüş de, «İşte, bu bize yağmur getirecek bulut!» demişti.*[22]

******

- Rivayete göre, bu korkunç rüzgâr esnasında Hz. Hûd ve ona iman edenler, etrafı çevrili bir yere çekilmişlerdi. Rüzgâr, onlara ancak derileri yumuşatacak ve nefislere neşe verecek kadar dokunuyordu. Kâfirleri ise yer ile gök arasında savuruyor ve taşlara çarparak beyinlerini parçalıyordu.
- Ahkâf sûresinde bu âyetlerden sonra gelen üç âyette, Hûd kavminin bu korkunç sonu ve helake uğrayan diğer milletler Örnek verilerek Mekke müşrikleri îkaz edilmektedir.

---

[22] Buhari.

- ***"Andolsun ki, onlara (Âd kavmine), size (Mekke müşriklerine) vermediğimiz kudret ve serveti vermiştik. Onlara kulaklar, gözler ve kalpler bahsetmiştik. Fakat kulakları, gözleri ve kalpleri kendilerine bir fayda sağlamadı. Zîrâ Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlardı. Alay edip durdukları şey, kendilerini kuşatıverdi. Andolsun biz, çevrenizdeki memleketleri de yok ettik. Belki yola dönerler diye âyetleri tekrar tekrar açıkladık. Allah'tan başka kendilerine yakınlık sağlamak için tanrı edindikleri şeyler, onlara yardım etselerdi ya! Hayır, onları bırakıp kaybolup gittiler. Bu, onların, yalanı ve uydurup durdukları şeydir."***[23]

[23] Ahkâf, 46/26-28.

- Âd kavminin cezalandırıldığı korkunç rüzgâr, Fussilet sûresinde sâika/kasırga/yıldırım olarak ifade edilmiştir. Bu âyette Allah Teâlâ, Sevgili Peygamberimiz'e hitaben şöyle buyurmaktadır:

- فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ

- ***"Eğer onlar (Mekke müşrikleri) yine yüz çevirirlerse de ki: Ben sizi Âd ve Semûd'un başına gelen sâika'ya/yıldırıma benzer bir yıldırıma karşı uyardım."***[24]

---

[24] Fussilet, 41/13.

- Beyhaki'nin naklettiği bir rivayette Câbîr b. Abdullah şöyle demiştir: "Ebu Cehil ile Kureyş eşrafından bir grup şöyle dediler: ' Muhammed'in işi, bizi şüpheye düşürdü. Sihir, kehânet, falcılık ve şiiri bilen bir adam bulsanız, onunla konuşsa da, bize onun durumunu bir anlatsa! '
- Bunun üzerine Utbe b. Rebîa: 'Ben, vallahi şiiri, fala bakmayı, sihri dinlemiş ve bunlara dair bir ilim edinmişimdir. Böyle olunca Muhammed'in durumunu anlarım. Onun işi bana gizli kalmaz.' dedi.
- Rasulullah'a giderek, «Ya Muhammed! Sen mi daha hayırlısın Hâşim mi; sen mi hayırlısın Abdülmuttalib mi?' diye sordu.
- Rasulullah ise ona cevap vermedi. Sözlerini devam ettiren Utbe: 'Sen bizim ilâhlarımızı kötülüyor, atalarımızı sapık olarak gösteriyorsun. Eğer maksadın başkan olmaksa, bayraklarımızı senin için dikelim, başımıza seni geçirelim; yok eğer mal istiyorsan sana mallarımızdan senin ve arkandakilerin ihtiyaçlarını giderecek miktarda mal toplayalım; eğer kadına ihtiyacın varsa Kureyş kızlarından beğeneceğin on tanesini

seninle evlendirelim.' dedi. Utbe'nin sözlerini tamamlamasına kadar susan Rasulullah, besmele çekip Fussilet sûresini okumaya başladı:

- ***"Eğer onlar (Mekke müşrikleri) yine yüz çevirirlerse de ki: Ben sizi Âd ve Semûd'un başına gelen sâika'ya/yıldırıma benzer bir yıldırıma karşı uyardım."*** anlamındaki âyete gelince, Utbe hemen Rasulullah'ın mübarek ağzını tuttu. Akrabalık hatırına yemin vererek artık okumaktan vazgeçmesini rica etti. Ardından bu olayın tesiriyle bir kaç gün dışarıya çıkmadı.
- Onun bir kaç gün görünmemesi üzerine, Ebu Cehil, 'Ey Kureyş topluluğu! Utbe niçin görünmüyor? Zannederim o da Muhammed'e kapıldı, onun yemeği hoşuna gitti. Bu, mutlaka ihtiyacından olmalı, kalkın gidip bakalım.' dedi.
- Onun yanına vardıklarında, Ebu Cehil, 'Ey Utbe, galiba Muhammed'e kapıldın, herhalde o hoşuna gitti. Bir ihtiyacın varsa, senin için seni Muhammed'e muhtaç etmeyecek miktarda mal toplayabiliriz.' dedi.

- Onun sözlerine kızan Utbe, bundan sonra Muhammed'e ebediyyen bir şey söylemeyeceğine yemin etti ve ardından, "Bilirsiniz ki, ben Kureyş‘in malca en zenginiyim' diye başlayıp başından geçen olayı anlattı.
- Konuşmasının sonunda, "Bana öyle bir şey ile cevap verdi ki, vallahi o, sihir değil, şiir değil, fala bakıcılık da değildir." Söz konusu âyete geldiğinde onun ağzını tutup, akrabalık hatırına susmasını istediğini ve Rasulullah’ın da sustuğunu söyleyen Utbe sözlerini şöyle tamamladı: "Vallahi bilirsiniz ki, Muhammed bir şey söylediği zaman, söylediği asla yalan çıkmaz. İşte başınıza bir azap inmesinden korktuğum için böyle yaptım."

- Kamer sûresinin 18-22. âyetlerinde aynı isimle verilen şiddetli fırtınanın, insanları hurma kütüklerini yerinden söküp devirir gibi nasıl yere serdiği açıklanmıştır:

- **كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ {18} إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ {19} تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ {20} فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ {21} وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ**

- ***"Âd kavmi, peygamberleri Hûd'u yalanladı da, uyarım ve azabım nasıl oldu?! Biz onların üstüne, uğursuzluğu devamlı bir günde dondurucu bir rüzgâr gönderdik. O rüzgâr, insanları, yerinden sökülmüş hurma kütükleri gibi yere seriyordu. Nasılmış, benim azabım ve uyarılarım?! Andolsun ki biz, Kur'ân'ı düşünüp öğüt alınması için kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?"***

Hz. Hûd ve Mü’minlerin Kurtuluşu

- ***"Azap emrimiz gelince, Hûd'u ve onunla beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık. Onları, ağır bir azaptan kurtuluşa erdirdik. İşte Âd kavmi! Rablerinin ayetlerini inkâr ettiler; O'nun peygamberlerine âsî oldular ve her inatçı zorbanın emrine uydular. Böylece onlar, hem bu dünyada, hem de Kıyamet gününde lanete uğradılar. Biliniz ki, Âd kavmi, Rablerinin ayetlerini inkâr ettiler. Bilin ki, Hûd'un kavmi Âd, Allah'ın rahmetinden uzak kılındı.[25]***

[25] Hûd, 11/58-60.

Azaptan Sonraki Dönem:

- Hz. Hûd ve beraberindekiler, bu felâketten sonra, bir rivayete göre Mekke'ye giderek oraya yerleşmişlerdir. Diğer bir rivayete göre ise, bulundukları bölgede kalmışlardır. 150 yaşında vefat ettiği söylenen Hz. Hûd'un mezarının yeri hakkında da farklı bilgiler nakledilmiştir. Yemen'in Hadramevt bölgesinde şimdiki Mükellâ şehrinin yaklaşık 125 mil kuzeyinde ona ait olduğu kabul edilen bir kabir bulunmaktadır. Bu makam, her yıl Şaban ayının on beşinde muhteşem bir ziyaret merasimine sahne olur. Yarımadanın muhtelif bölgelerinden gelen binlerce ziyaretçi, bu merasime katılır.
- Bu kabrin Hz. Hûd'a ait olduğuna dair nakledilmekte olan bilgiler her ne kadar kesin değilse de, Güney Arabistan halkının bu inancından anlaşılacağı üzere, mahallî rivayetler, Âd kavmi ülkesi merkezinin bu

bölge olduğunu göstermektedir. Hz, Hûd'un kabrinin, Mekke'de Kabe ile Zemzem arasında veya Şam'da Ümeyye Câmii'nin güney duvarında olduğuna dâir rivayetler de vardır. Diğer taraftan Filistinliler de, Hz. Hûd'un kabrinin Filistin'de olduğunu iddia ederler. Ona ait olduğunu söyledikleri kabrin başında, her sene doğum günü merasimleri düzenlerler.

- İngiliz donanmasında görev yapan James R. Wellested, 1837 yılında Güney Arabistan'da Hısn-Gurâb yakınında, içinde Hz. Hûd peygamberden bahsedilen bir kitabe bulmuştur. Kitabedeki yazı, burada yaşayanların, Hz. Hûd'un şeriatına tâbi bir topluluk olduğunu göstermektedir. Buna göre bu kitabe, Birinci Ad kavminin mâruz kaldığı umûmî felâketten kurtulan Hz. Hûd ve ona inanan mü'minlerin soyundan gelen ve "İkinci Âd" olarak isimlendirilen kavme aittir. Yaklaşık olarak M.Ö. 1800 yıllarında yazıldığı sanılan bu kitabenin arkeologlar tarafından çözülen bazı satırlarının Türkçesi şöyledir:

- "Biz (Âd kavmi), bu kalede uzun bir zaman rahat ve müreffeh bir hayat yaşadık. Öyle ki, yaşantımız her türlü sıkıntı ve ızdıraptan uzaktı. Nehirlerimiz sularla doluydu. Hükümdarlarımız, her türlü kötü düşünce, art niyet ve ahlâksızlıktan uzak duruyorlardı. Onlar, kötü kimselere ve bozgunculuk çıkaranlara karşı oldukça sert davranırlardı ve bize Hûd'un şeriatını tatbik ederlerdi. Bu hâkimlerin iyi ve faydalı kararları, bir kitapta toplanırdı. Ve biz, mucizelere ve ölümden sonra dirileceğimize inanırdık."

Hûd Kıssasından Alınacak Bâzı Mesajlar:

- **1. Zâlimlere İtaat Edilmez**
- Allahu Teâlâ, bütün peygamberlerine, insanları köleleştiren, üzerlerinde baskı kurarak onlara acılar çektiren ve şahsî zevklerini tatmin için onlardan yararlanan zâlimlerle mücâdele etmelerini emretmiştir. Çünkü bu zâlimler, insanlar üzerindeki tahakkümlerini ellerinden kaçırmamak için, hem peygamberlerin azılı düşmanları olmuşlar, hem de diğer insanları baskı altında tutup peygamberlerle görüşmelerini ve onlara iman etmelerini engellemeye çalışmışlar; bu yolda her türlü şiddeti kullanmaktan çekinmemişlerdir.
- Ancak peygamberler ve onlara îman edenler, hiçbir zaman bu zâlimlere boyun eğmemişlerdir. Zirâ onlara boyun eğmek gerçek imanla

bağdaşmaz ve zâlimlerin emirlerine itaat edilmesi hususunda, mü'minin geçerli bir mazereti olamaz.

- Mü'minler, ancak Allah'ın emirlerine sarılıp, zulmü ve haksızlıkları ortadan kaldırmak için zâlimlere karşı güç birliği ettiklerinde hedeflerine ulaşırlar. Her peygamberin başından geçmiş olan bu serüven, inananlar için en büyük örnektir. Peygamberlere uymak kurtuluşa, zorbalara uymak ise felâkete götürmüştür. Bu hususta Âd kavmiyle ilgili olarak şöyle buyurulmaktadır:
- ***"İşte Âd kavmi! Rabblerinin âyetlerini inkâr ettiler ve O'nun peygamberlerine âsî oldular. Böylece başlarında bulunan her zorbanın emrine uyup gittiler. Bu yüzden de hem dünyada, hem de âhiret gününde bir lanete tâbi tutuldular.***[26]

---

[26] Hûd süresi, 11/59

- **2. Üstün Cesaret**
- Peygamberler, din ve îman uğrunda büyük sabır ve cesaret göstererek, bu hususta da ümmetlerine örnek olmuşlardır. Hz. Hûd’un müşriklere meydan okuyarak, kendisine karşı istedikleri tuzağı kurmaya çağırması, bu çarpıcı manzaralardan biridir. O, müşriklerden gelebilecek her türlü tehlikeyi göze almaktan çekinmiyor ve şöyle diyordu:
- ***"Allah'ı şahit tutarım ve siz de şahit olun ki, ben Allah'ı bırakıp da, O'na ortak tutmakta olduğunuz şeylerden tamamen uzağım. Artık bana topyekün istediğiniz tuzağı kurun! Sonra bana mühlet de tanımayın! Ben, sizin de, benim de Rabbim olan Allah'a güvenip dayanmışım.[27]***

---

[27] Hûd süresi, 11/54-56.

- **3. Yeryüzünde Kibir Sahiplerinin Sonu**
- Hak yoldan uzaklaşan insanlar, sahip oldukları dünyevî imkânlara aldanarak, Nemrut ve Firavun gibi yeryüzünde ilâhlık taslamaya kadar gitmişlerdir. Menfaatleri uğruna her şeyi göze alan Âd kavmi, "Bizden kuvvetli kim var?" diyecek kadar ileri gidiyordu. Ancak onların sonu, hep hüsran, hep perişanlık olmuştur:
- ***"Âd kavmine gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve, 'Bizden daha kuvvetli kim var?' dediler.' Onlar kendilerini yaratan Allah'ın, kendilerinden daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar, bizim âyetlerimizi inkâr ediyorlardı. Biz de, perişanlık azabını dünya hayatında kendilerine tattıralım diye uğursuz günlerde üzerlerine çok gürültülü bir rüzgâr gönderdik. Elbette âhiret azabı daha zelil kılıcıdır. Onlara yardım da olunmaz.***[28]

---

[28] Fussilet, 41/15-16.